

 WBC VMnet
Tempus Project University of Kragujevac
WBC Virtual Manufacturing Network
Fostering an Integration of the Knowledge Triangle

“Innovation in engineering design”
“Inovacije u inženjerskom projektiranju”
27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

Workshop / Radionica

“Innovation in engineering design”
“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. January 2011, Rijeka

Primjena aditivne tehnologije u biotehnološkom području

dr. sc. Sven Maričić

Tehnički fakultet Sveučilišta u Rijeci, Hrvatska
Faculty of Engineering, University of Rijeka, Croatia

Sven Maričić This project has been funded with support from the European Commission

 WBC VMnet
Tempus Project University of Kragujevac
WBC Virtual Manufacturing Network
Fostering an Integration of the Knowledge Triangle

“Innovation in engineering design”
“Inovacije u inženjerskom projektiranju”
27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

Sadržaj:

- Uvod
- Projektiranje tehnološkog procesa
- Aditivna proizvodnja
- Kompjuterizirana tomografija
- Postupci segmentacije
- Prikaz studija slučaja
- Zaključak

This project has been funded with support from the European Commission

WBCVMnet
WBC Virtual Manufacturing Network
Fostering an Integration of the Knowledge Triangle

“Innovation in engineering design”
“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

```

graph TD
    TP[Tehnološki proces] --> I[Iz čega]
    TP --> K[Kako]
    TP --> N[Na čemu]
    TP --> S1[S čim]
    TP --> S2[S kojim troškovima]
  
```

This project has been funded with support from the European Commission
TEMPUS

WBCVMnet
WBC Virtual Manufacturing Network
Fostering an Integration of the Knowledge Triangle

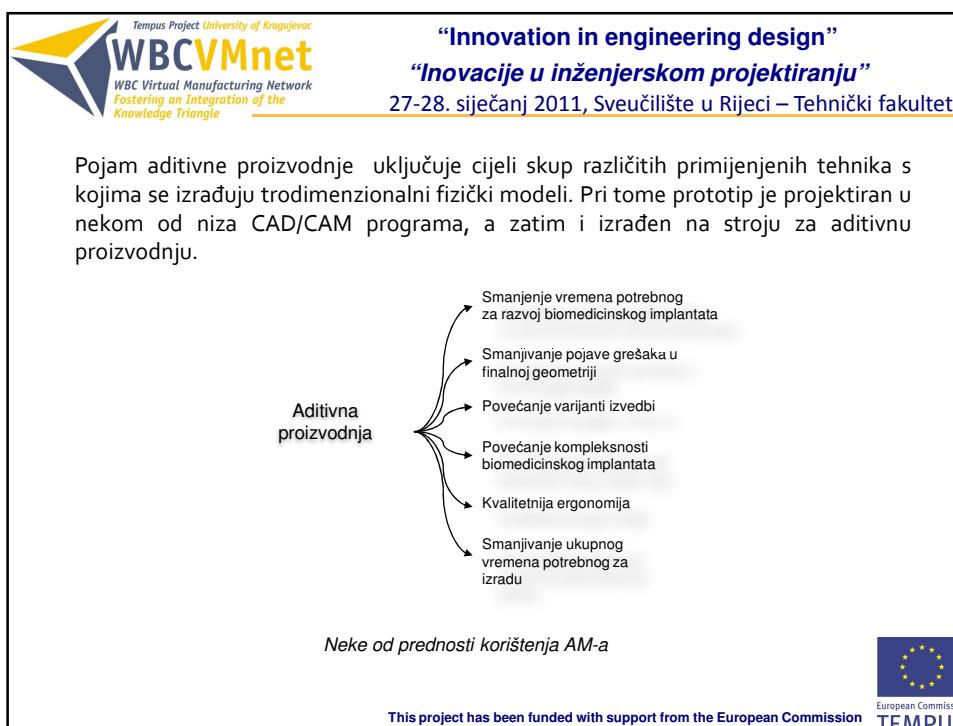
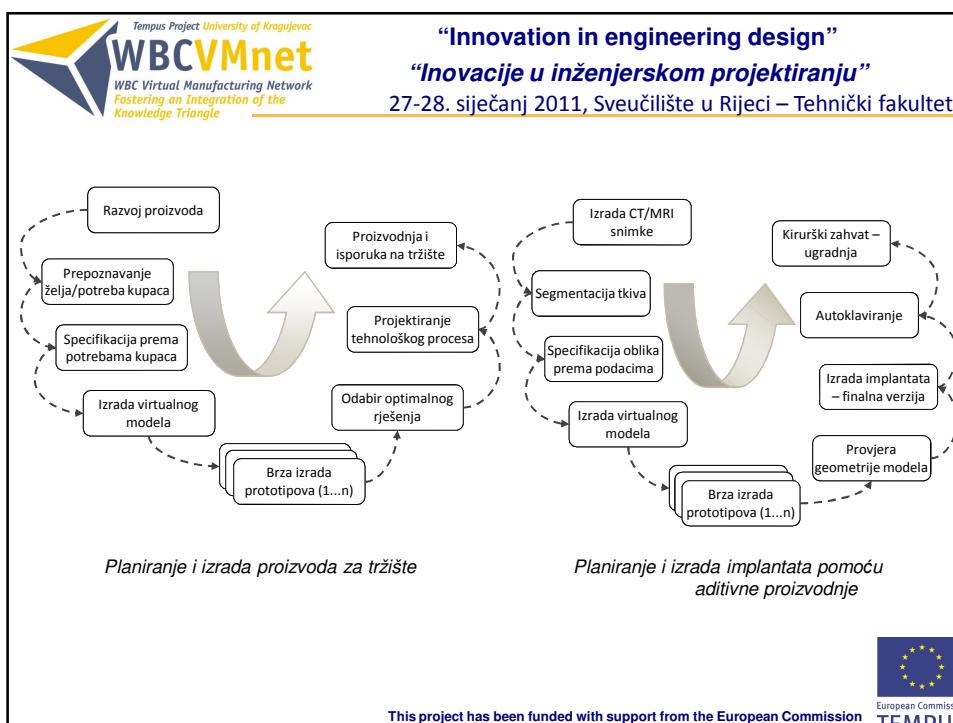
“Innovation in engineering design”
“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

Više se ne postavlja pitanje da li je nešto moguće napraviti, nego se postavlja pitanje:

Koji je optimalni proces izrade?

This project has been funded with support from the European Commission
TEMPUS

WBCVMnet
WBC Virtual Manufacturing Network
Fostering an Integration of the Knowledge Triangle

“Innovation in engineering design”
“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

Prototip možemo definirati kao fizički primjerak budućeg proizvoda s vjerno prikazanom geometrijom i rasporedom elemenata. Njegova je izrada nužna radi konceptualnog, funkcionalnog i evaluacijskog ispitivanja proizvoda. Prototipove možemo sortirati prema sljedećim kriterijima: **konceptualni**, **funkcionalni** i **konačni** prototip. Pri tome se pod terminom *konceptualni* prototip podrazumijeva prototip izrađen u ranoj fazi i u tom slučaju testiraju se forma i konstrukcija oblika. *Funkcionalni* prototip sadrži sve dijelove. Na njemu se vrši testiranje sklopivosti kao i testiranje mehaničkih svojstava pokretnih dijelova. Treća vrsta prototipa izrađuje se u svrhu *finalne evaluacije* proizvoda prije početka proizvodnje. Ovaj je prototip u potpunosti funkcionalan kao i proizvod koji se planira proizvoditi.

```

graph LR
    A[Konceptualni prototip] --> B[Funkcionalni prototip]
    B --> C[Finalni prototip]
  
```

This project has been funded with support from the European Commission
European Commission
TEMPUS

WBCVMnet
WBC Virtual Manufacturing Network
Fostering an Integration of the Knowledge Triangle

“Innovation in engineering design”
“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

AM bazirana na tekućinama	SL LTP MJM BIS DLP BPM	PolyJet
AM bazirana na praškastim materijalima	SLS 3DP GPD LENS EBM SLM	
AM bazirana na čvrstim materijalima	FDM LOM	

This project has been funded with support from the European Commission
European Commission
TEMPUS

WBCVMnet
WBC Virtual Manufacturing Network
Fostering an Integration of the Knowledge Triangle

“Innovation in engineering design”
“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

Shematski prikaz 3DP načina izrade

Otklanjanje se vrši pomoću specijalnog usisača i upuhivača zraka u posebnoj komori. Nakon što je dio očišćen slijedi završna faza impregnacije s nekim od sredstava za impregniranje kako bi se dobio vjerniji prikaz boje i povećala otpornost materijala. Neiskorišteni dio praha može se ponovno upotrijebiti za proizvodnju i na taj način se vrši ušteda na materijalu.

This project has been funded with support from the European Commission
European Commission
TEMPIUS

WBCVMnet
WBC Virtual Manufacturing Network
Fostering an Integration of the Knowledge Triangle

“Innovation in engineering design”
“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

Prikaz osnovnih podataka za 3DP način izrade

Materijali uporabe	Silikatna sadra, razni ostali praškasti materijali
Točnost	srednja
Raspored cijene uređaja	12 000 → 250 000 EUR

Voxeljet VX 500

Usporedni prikaz tehničkih karakteristika 3DP strojeva

Model	Z-Print 310	Voxeljet VX500	Ex One R-1
Radna površina [mm]	203x254x203	500x400x300	50,8x38,1x50,8
Debljina sloja [mm]	od 0,089 do 0,203	od 0,1 do 0,15	od 0,05 do 0,2
Materijal	silikatni sadrasti prah	praškasti plastični materijali	nehrdajući čelik, bronca, zlato

This project has been funded with support from the European Commission
European Commission
TEMPIUS

WBCVMnet
WBC Virtual Manufacturing Network
Fostering an Integration of the Knowledge Triangle

“Innovation in engineering design”
“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

Komputerizirana tomografija (eng. Computer tomography) odnosno akronim CT označavamo kao proces dobivanja snimki visoke razlučivosti pomoću izvora ionizirajućeg zračenja. Snimke dobivene pomoću kompjuterizirane tomografije predstavljaju rasterski zapis dobiven rentgenskim linearnim koeficijentom prigušenja prilikom prolaska zrake kroz tkiva. Pri tome se na osnovi niza snimki uz pomoć računalnih algoritama dobiva 3D model. Moderni uređaji za kompjutoriziranu tomografiju imaju mogućnost snimanja u standardnom DICOM formatu.

Uredaj za kompjutoriziranu tomografiju, specijaliziran za maksiofacialno područje

This project has been funded with support from the European Commission

European Commission TEMPUS

WBCVMnet
WBC Virtual Manufacturing Network
Fostering an Integration of the Knowledge Triangle

“Innovation in engineering design”
“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

Stupanj apsorpcije rendgenskog zračenja izražava se posebnim mjernim sustavom, koji je definiran Hounsfieldovim jedinicama (HU).

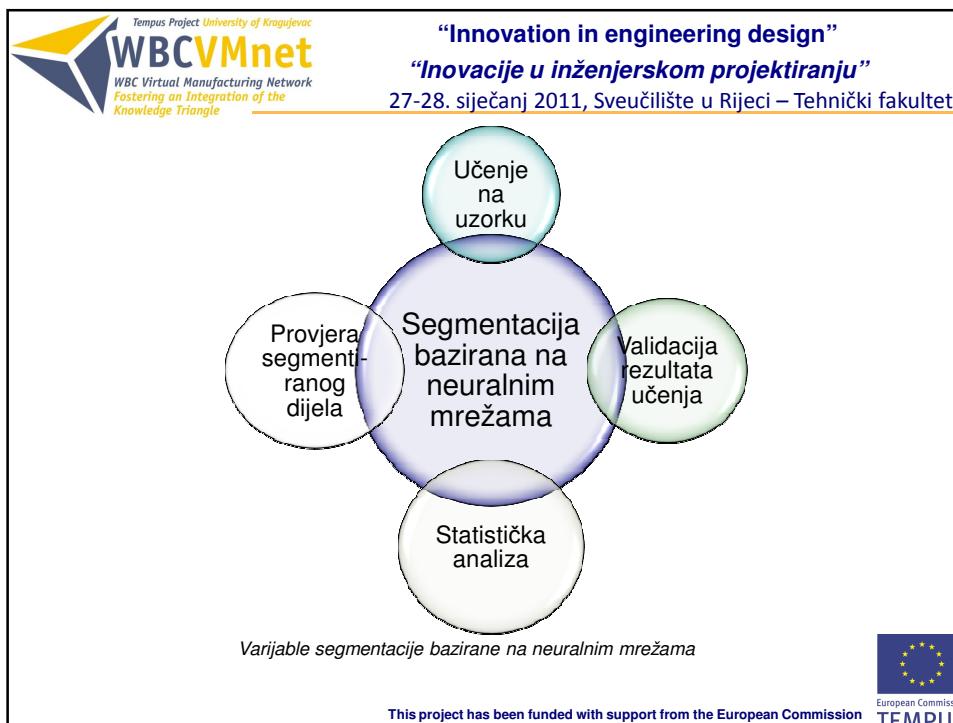
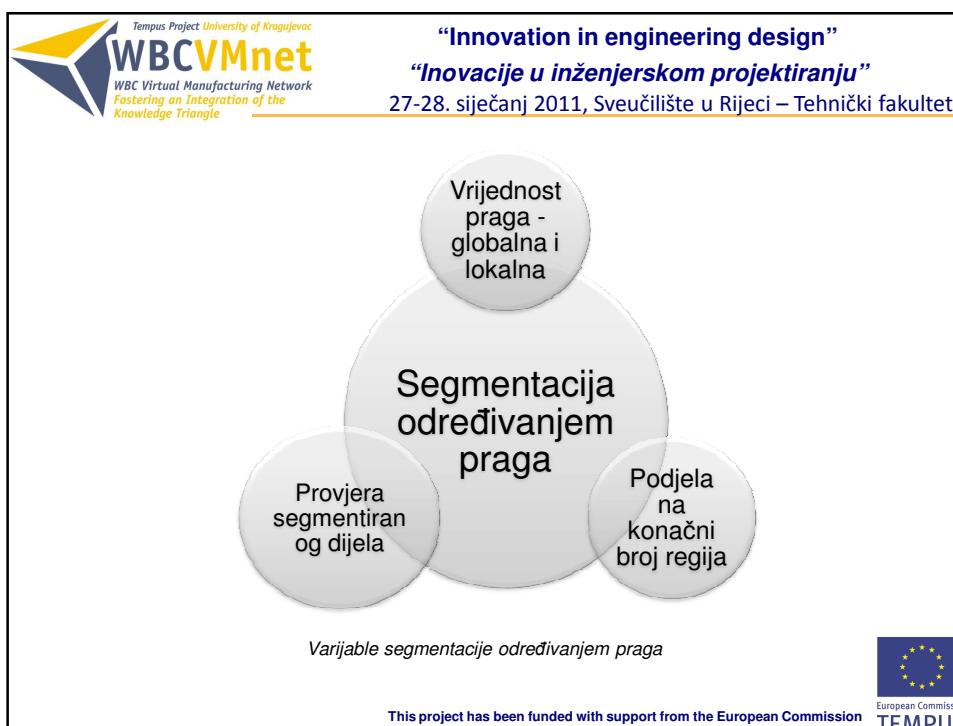
Približna vrijednost piksela	Naziv područja
-1024	Zrak
-100	Mast
0	Voda
100	Mišićno tkivo
200	Kost (Trabecular bone)
2000	Kost (Cortical bone)
>3000	Zubna lamela

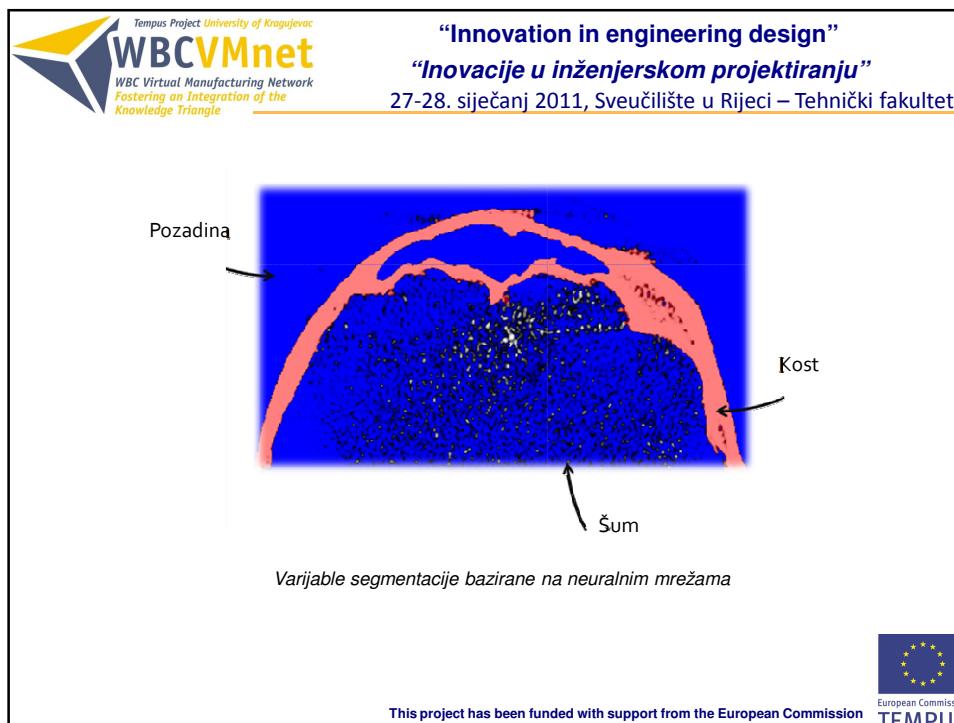
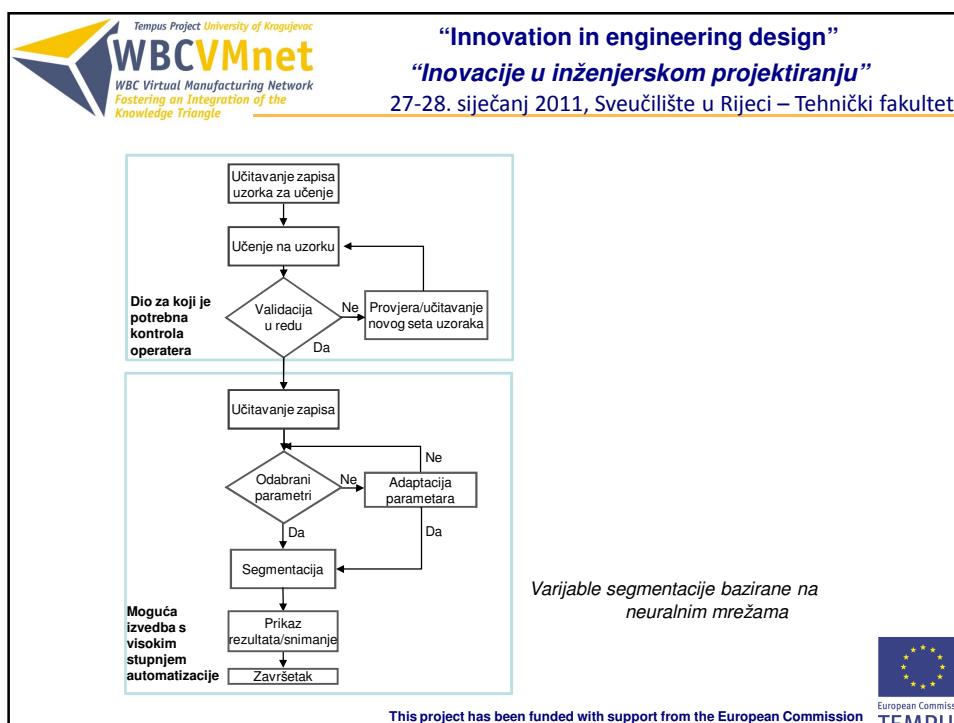
Upravljačka jedinica Iluma CT

Prikaz HU vrijednosti

This project has been funded with support from the European Commission

European Commission TEMPUS

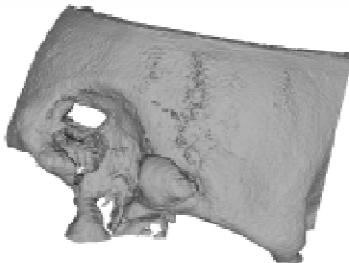

WBCVMnet
WBC Virtual Manufacturing Network
Fostering an Integration of the Knowledge Triangle

“Innovation in engineering design”
“Inovacije u inženjerskom projektiranju”
27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

Pored teorijskih razmatranja temeljenih na tehnikama opisanim u prethodnim prezentacijama, dan je prikaz studije slučaja rekonstrukcije dijela čela i nosa izvedene na Klinici za otorinolaringologiju Kliničkog bolničkog centra Rijeka. Uspješno implementiran postupak rekonstrukcije pomoću aditivne proizvodnje ostvaren je zahvaljujući višegodišnjim istraživanjima. Slika prikazuje računalni model situacije s prisutnim defektom.

Računalni model defekta

This project has been funded with support from the European Commission
TEMPIUS

WBCVMnet
WBC Virtual Manufacturing Network
Fostering an Integration of the Knowledge Triangle

“Innovation in engineering design”
“Inovacije u inženjerskom projektiranju”
27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

Redni broj	Naziv postupanja/zahvata	Opis
1.	ANAMNEZA	upoznavanje i optimiziranje stanja pacijenta, lijekovima koje uzima, kroz tuđina bolestima i boljima pacijenta
2.	PRVI PREGLED	visualni pregled i pregled inspekcijom
3.	NEPOVOLJNI ANATOMSKI UVJETI	utvrđuje se postojanje defekta i njegov utjecaj na pacijenta
4.	ANALIZA CT ili MRI	analiza postojećeg stanja na osnovi dobivenih snimki kompjuternom tomografijom ili magnetnom rezonancem
5.	DOGOVOR S MAKSLOFACIALNIM KIRURGOM	upoznavanje kirurga s potrebnim i boljim pacijentom
6.	PLAN OPERACIJE	definiranje plana operacija i postupaka
7.	BIOACTIVED S.M.O.D.	obradu dana snipa, segmentacija pravna površi te prednodeljivanje geometrije implantata, izrada tehničke dokumentacije, idejno rješenje.
8.	CAD/CAM	modeliranje u okviru od CAD/CAM programa, modeliranje kalupa finalnog oblika
9.	RAPID PROTOTYPING	izrada studijskog modela implantata

Izrada tehničke dokumentacije

This project has been funded with support from the European Commission
TEMPIUS

WBC VMnet
WBC Virtual Manufacturing Network
Fostering an Integration of the Knowledge Triangle

“Innovation in engineering design”
“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

Sveučilište u Rijeci Tehnički fakultet Medicinski fakultet	Biotehnočki list		List 1 Datum: 2008-03-23 Rezija: A
Ime i prezime pacijenta: wwww	OIB: 12345678	Mob/091 1234567	
Adresa pacijenta: Ulica 12 Godina r.: 1978	Br osig.: 124345	CAD/CAM: ShBi2	
Rb. Datum (God./mj./dan)	Opis	Komentar/Skica	
1 2008-04-18 12h 35min	Anamneza i prvi pregled	Soba 10, II kat, dr. Maneštar	
2 2008-04-19 8h 15min	CT snimanje	Radiološki kabinet, prizemlje, soba 2	
2a	Segmentacija	Segmentirana područje čela i nosa, raspon preseka za segmentaciju 401 – 600. Rezultat postavljen na evakuaciju	
3 2008-04-25 11h 15min	Evaluacija kirurga i dogovor	Soba 10, II. kat, dr. Maneštar i dr. Cvjetković	
3a	Evaluacija modela I	Dodatno evaluiran CAD/CAM model, konzultacija prema potrebi	
3b	CAD/CAM obrada	Projektirani model kalupa za pozitiv modela konkavitet prema skici. Projektirani model pripremljen za ispis na RP stroju. Naziv modela ShBi1.	
3c	Izrada modela kalupa	Izraditi projektirani model kalupa na RP uređaju Z-Corp 510 metodom 3D tiskanja	
3d	Lijevanje implantata	Izrada PMMA implantata	
3e	Evaluacija modela II	Evaluacija PMMA implantata prije operativnog zahvata	
4 2008-05-10 08h 30min	Operativni zahvat	Prizemlje, javiti se u prijemnu ambulantu	
5 2008-05-18 8h 15min	Kontrolni pregled, I	Soba 4, prizemlje	
6 2008-06-10 8h 30min	Kontrolni pregled, II	Soba 4, prizemlje	

Izrada tehnološke dokumentacije

This project has been funded with support from the European Commission

European Commission
TEMPUS

WBC VMnet
WBC Virtual Manufacturing Network
Fostering an Integration of the Knowledge Triangle

“Innovation in engineering design”
“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

Broj notaka	Broj elemenata strukture	Volumen [mm ³]	Velicina modela [dB]
1620996	540332	60370,227	263,14

Specimen Specimen Specimen

This project has been funded with support from the European Commission

European Commission
TEMPUS

WBCVMnet
WBC Virtual Manufacturing Network
Fostering an Integration of the Knowledge Triangle

“Innovation in engineering design”
“Inovacije u inženjerskom projektiranju”
27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

Postupak ugradnje

This project has been funded with support from the European Commission
TEMPUS

WBCVMnet
WBC Virtual Manufacturing Network
Fostering an Integration of the Knowledge Triangle

“Innovation in engineering design”
“Inovacije u inženjerskom projektiranju”
27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

This project has been funded with support from the European Commission
TEMPUS

WBCVMnet
Tempus Project University of Kragujevac
WBC Virtual Manufacturing Network
Fostering an Integration of the Knowledge Triangle

“Innovation in engineering design”
“Inovacije u inženjerskom projektiranju”
27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

A-B površina spoja prema temporomandibularnom zglobu

Priprema za implantat

Broj točaka	Broj elemenata strukture	Volumen [mm ³]	Veličina modela [kB]
64250	128544	3168.381	24234

This project has been funded with support from the European Commission

European Commission
TEMPUS

WBCVMnet
Tempus Project University of Kragujevac
WBC Virtual Manufacturing Network
Fostering an Integration of the Knowledge Triangle

“Innovation in engineering design”
“Inovacije u inženjerskom projektiranju”
27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

Hvala!

This project has been funded with support from the European Commission

European Commission
TEMPUS